بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/463
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: މުޙައްމަދު ސިފާން
* ދ.އ.ކ. ނަންބަރު: A295379
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: އޮސްމަންވިލާ/ ށ.ފުނަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible]/ ށ.ފޭދޫ

- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތްތައް:

* ނަން: އާމިނަތު ނަޒީމާ
* ދ.އ.ކ. ނަންބަރު: A214034
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހައުސްޓާރު/ ދ.މާއެނބޫދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހައުސްޓާރު/ ދ.މާއެނބޫދޫ

- ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 15 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1438 / 16 ޑިސެމްބަރު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ޖުމާދަލްއޫލާ 1438 / 17 ފެބްރުއަރީ 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 20/M7C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދާއިރާއީ ދ.މާއެނބޫދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ދަރިންގެ ޚަރަދު ހޯދުމަށް
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 29 ޖޫން 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 02 އޮގަސްޓު 2016
- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު: އަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު: އަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު: އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މާއެނބޫދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށްބުނެ، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ކުރިން އެދި އިސްތިއުނާފުވި/ ހުށަހެޅުއްވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ، އައްސޭރީ/ ދ.މާއެނބޫދޫ އާމިނަތު ނާޒިމާއެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މާއެނބޫދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބަލައިލުމުން، އެޤަޟިއްޔާއަކީ، ދ.މާއެނބޫދޫ އައްސޭރީ އާމިނަތު ނާޒިމާ ބަލާ އާމިނަތު ނާޒިމާގެ ދަރިފުޅު އަބްދުﷲ ނަޒީރު އަށް ބޭސްފަރުވާކުރުމަށްޓަކައި ހިންދުސްތާނަށް ދަތުރު 17257/84 (ސަޢޫދީއަރަބިއާ ދައުލަތުގެ ފާސްޕޯޓް ނަންބަރު އަންނަ ނަމަށް ލިބި) އުފަންވެފައިވާ ބައްޕަ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ ނަސަބު ސާބިތުކޮށް ބަލަހައްޓާނެ އާމިނަތު ނާޒިމާ ވަކާލާތު ކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އަރިޒާއެއް،

އެޤަޟިއްޔާގައި ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މާއެނބޫދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، "ދަރިފުޅު، މިމައްސަލައިން ބިނާކޮށް ފާހަގަކުރެވޭ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ދ.މާއެނބޫދޫ އައްސޭރީ އާމިނަތު ނާޒިމާ ބަލާ އާމިނަތު ނާޒިމާގެ ދަރިފުޅު އަބްދުﷲ ނަޒީރު (އުފަން ތާރީޚް: 1 ޝަޢުބާން 1432) އަށް ބޭސްފަރުވާ ކުރުމުގެ ގޮތުގައި އާއިލީ ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަރިހުގައި ބައްޕަ ކަނޑައަޅަން ވާލީ އަބްދުﷲ ނަޒީރުއަށް އެދި 5 އަހަރުގެ ބޭރުގައިއުޅެން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްކަމުގައި އަބްދުﷲ ނަޒީރުއަށް ބޭސްފަރުވާ ކުރުމުގެ ދަރަޖަ ހިންގާފައިވާ 17257/84 (ސަޢޫދީއަރަބިއާ ދައުލަތުގެ ފާސްޕޯޓް ނަންބަރު އަންނަ ނަމަށް ލިބި) އަދި މުޅިއުމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އާމިނަތު ނާޒިމާއަށް ދޫކޮށްދޭ ފަރާތްކަމަށްވެފައިވާތީ،

ކަނޑައަޅައި [illegible] 3 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ދެއްކުމަށް މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]".
[illegible]

02- [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ދަޢުވާކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، [illegible] ނުކުތާއެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

03- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަކަމަށް، ހ.ވާއިރުބާ/ އައްސޭރި އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން ހއ.ދިއްދޫ/
އޮސްޓްރޭލިޔާ މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ މައްސަލަ ބަލާ އެޑްވޮކޭޓެއް މެދުވެރިކޮށް އިސްތިއުނާފު
ހުށަހެޅި ދަރިފުޅުގެ ބޭސް ފަރާތް ކުރިމަތިވި ގޮތުން އަޙްމަދު ނަޖީބު ގެ އަތުން ވަރުވެރިކަމާއި ބޭނު
17257/84 (ސަރުޓިފިކެޓް ދިރިއުޅުމަށް ފަރުމާކުރި ހަތަރު ބުރިއާ އަންގޮޅި ހަތަރު ބުރި) މުޙައްމަދު
ސިރާޖުގެ އަތުން ހުށަހެޅުނު ފަރާތުން ޤާނޫނީގޮތުން، މިތަނުގެ ފައިސާ ދައްކާފައި މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ
ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ދަރި މިފަދައިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ސަބަބަކީ މުޙައްމަދު ސިރާޖު ދަރި ބޭނ
އަދާކުރި ވަކިވާގޮތް ސަބަބުން ދިރިހުރި ހިތް ބޭސްފަރުވާ ކުރިއާއި ގުޅުން ހުރި މިކަމުގެ ތެރޭގައިވެއެވެ،
މުޙައްމަދު ސިރާޖު އަދި ނޫނީ އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން ދަރިފުޅުކަމާ ކުރިމަތިވި ބޭނި ނަފްސާނީ
އަޙްމަދު ނަޖީބު ހަމައެކަނި ބޭނުމެއްގެ މައްސަލަ ދަރިފުޅުގެ ގުޅުމެއް ފައިސާ ނަފްސާނީގޮތުން
ނުވާނެކަމަށް ބުނެފައި އަރިހުގައިވެއެވެ.

(ށ) ދެވަނަކަމަށް، މިމައްސަލައިގައި އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވި ދަޢުވާގެ
އަސާސެއްގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު، މިއީ އަޙްމަދު ނަޖީބާއި މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ދަރިފުޅުގެ ދަރިއަށް ދެކެ
ގުޅޭ ފެމިލީ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ އަމުރުގެ ނަންބަރު 895/Fm-C/2014 ޝަރީޢަތުގައި
ކުރަމުންއައިސް ގުޅޭ މުދާ ދަރިފުޅުގެ ދަރިވަރު ވަކިން މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި
ހުށަހަޅައިފި މަސައްކަތް ނިންމަން އެކަމަށް އަންނަނިވި، މިމައްސަލައިގައި ގޮތެއްގައި މުޙައްމަދު
ސިރާޖުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފަހުގެ ކޯޓުގެ ދަރިވަރު ވަކިހެދުމުގެ ބަލަހައްޓާ ދިރިއުޅުން ބޭނުމަށް މިމައްސަލަ
އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން ނިންމާފައިވާ ދަފްތަރުގައި ފެމިލީކޯޓުން ބަލަހައްޓާ ކުދިންގެ ހުށަހެޅި ތަރުތީބު
ހަމައެކަނި އަދި ޤާނޫނު މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަމަޖެހިލުގައި ބެލެނިވެރިޔާ ހަމައެކަނި މިދުވަސްވަރުގެ
ދަރިފުޅުގެ ދަރިވަރު ގޮތުގައި ދޫކޮށްލާފައިވާ ކަމަށް އޮތުމާއި އެއްބަސްވުން މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ
ފަރާތުން ދޫކޮށްލުން ގަބޫލުކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ޙައްޤުކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަށް، ދަރިފުޅު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ އައްމަ
އެކުވެރިކުގެ ގޮތުން ބަލައިގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖެ ގޮތަކަށް ގޮތެއްހެދުމުގެ ހައްޤުން އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން
ކަނޑައެޅި ގޮތަކީ ހިނގާފައި މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ސަބަބަކީ ދަރިފުޅުގެ
ބަލަހައްޓާ ގޮތަކީ ދަރިފުޅުގެ ކުރިއަށް ސަލާމަތްކަމުގެ އަޙްމަދު ނަޖީބުގެ ފަރާތުން

ވިޔުންތަކުން އެކަން ސާބިތުވުން ނުވާތީ، ދިރިއުޅުމުގެ ދަރިވަރުން ހިތޫ ބޭސްފުޅު ކުރެވުން އޯއްވާ އާމިނަތު ނާޒިމްގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ދިފާޢުކުރުމަށް ދިރާސާ ކުރި ނާޒިމްގެ އަދި މިފަދަ ދިފާޢުކުރުމުގެ ނާޒިމްގެ ފަރާތުން ބަލައިނުގަނެވޭ،

މިމައްސަލައިގައި ގޮތުން ދަރަޖައިން ނަގަހުރުން ވިޔަފާރިކުރާ ތަރުތީބުން ދިރާސާކުރި ނާޒިމްގެ ޢާއްމު ވިޔަފާރިތަކުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ސާބިތުކުރަނީ ދިރާސާކޮށް ނާޒިމްގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގައި އެއްބަސްވުމުގެ ލިބިގެންވާ، މިގޮތުން ޢާއްމުވިޔަފާރިތަކުގެ ތަކެތީގައި ހިސާބުން " ޕެނަލްޓީ" ދިނުމުގައި ޖުމްލަ ދެ އިންޝުއަރެންސްގައި ހިސާބުން -/9300 ރ. (ނުވަހާސް ތިންސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި އޭ.ޓީ.ކ ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ހަމަގައި ވިއްކުމުގައި ޚިދުމަތް ހިސާބުން -/500 ރ. (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ދައްކާފައި ވެސް އިޢުތިރާފުވާ ނާޒިމްގެ ދިރާސާކުރި ނާޒިމްގެ ޢާއްމުވިޔަފާރި ކުރިހަމައި ދިރާސާކުރި ނާޒިމްގެ އާދައިގެ ހަރުދަނާ ފަރާތުން ވިޔަފާރިތަކުގައި ބެލެވޭނެ، އެހެންނަމަވެސް މިމައްސަލައިގައި ގޮތުން އާދައިގެ ހަރުދަނާ ނާޒިމްގެ ހިސާބުން ވިޔަފާރިތަކުގެ ތަކެތީގައި ހިސާބުން ދަށް ޖުމްލަ ވިޔަފާރިތަކުގައި ހިސާބުން ވިއްކާ ދައްކާފައި ދެން ދިރާސާކުރި ސާބިތުވުން އިންކާރުކުރާކަމަށް ބުނެ ޢާއްމު ވިޔަފާރިތަކުގެ ވިއްކާ ގަބޫލުކުރެވޭ ދިފާޢުގައި ފަރާތުން ސާބިތުވުން ހަމައެކަނި ދިރާސާކުރި ސާބިތުވުން ނާޒިމްގެ ބަލައިނުގަނެވޭ، މިކަމުގެ މައްސަލަ ބެލުމުން، ދިރާސާކުރި ސާބިތުވުން ނާޒިމްގެ އުވާލުމަށް ވިޔަފާރި ހަމައެކަނި ޢާއްމުވިޔަފާރިތަކުގެ ކަމެއްގެ މައްސަލަ ބެލި ޢާއްމުވިޔަފާރިތަކުގައި ބެލި ކަން ގަބޫލުކުރަނީ ދިފާޢުގައި ފަރާތުން ކަމަށް ގަބޫލު ވިޔަފާރިތަކުން ސާބިތުވުން ހަރުދަނާ، މިހެންކަމުން ދިރާސާކުރި ނާޒިމްގެ އުވާލުމަށް ދައްކާފައިވާ އިންކާރު ކަން ވިޔަފާރި އަދާގެ އަދި ހަރަދުގައި ޢަމަލު ވިޔަފާރި ކަން ސަބަބުން ހަމަތަކުގެ ގޮތުން ސާބިތުވޭ ވިޔަފާރިތަކުގައި ހުށަހަޅާފައެވެ.

ވީމާ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތަކާއި އުފެދިގެން ހުރިހާ މިމައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުރިހަމަކުރުން، ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ދަށުކޯޓުގެ ފައިސާގެ ޤަޟިއްޔާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ދިރާސާކުރި ނާޒިމްގެ ފަރާތުން އާދައިގެ ހަރުދަނާ ދަށުކޯޓުން ކަނޑައަޅައި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ވިޔަފާރި އަދަދުން ބަދަލު ގެންނަން ނުޖެހޭނޭކަމަށް ނިންމައެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާ އެފަދައިން ކުރުމުން ހިނގަމުންދާ ދަޢުވާކުރި ޤާނޫނުގެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/M7C/2016 ގެ ސިވިލްކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރުމުން އައްސަރި އާދިއްތާ ނާޒިމް ބަކަރު އާދިއްތާ ނާޒިމާއި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ދަރިފުޅު ޢަބްދުﷲ ނަޒީރު އަށް ބޭސްފަރުމާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ހިނގާފައިވާ 17257/84 (ސަތާރަހާސް ދުއިސަތޭކަ ފަންސާސް ހަތް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ހަތަރު ލާރި) ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މިފައިސާ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ ފަރާތުން އުފެދިގެން ނިޔާއަށް ދަރުޖަހާކަމުން ކަނޑައަޅާ ވިއަސް ޝަރީޢަތުގެ ކަމުގެ އަމުރު ކަމަށްވާތީ، މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ ފަރާތުން އުފެދިގެން ނިޔާއަށް ދަރުޖަހާކަމުން ސަރުކާރަށް ސަލާމަތްކޮށް ފައިސާގެ މިންވަރަށް -/9800 ރ. (ނުވާހާސް އައްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި މިފައިސާ މިއަދުން (17 ޖުލައި 2017) ފެށިގެން ދަސްކުރުމަކީ ކޯޓުގެ މަރުޙަލާ އޮތްކަމަށް ވީނަމަ މިންވަރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުން ދުވަސް 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ދައްކަވަންޖެހޭ މުޙައްމަދު ސިފައިން އަށް އަންގައި މިޤަޟިއްޔާ ގައިން މިފަދަ ބުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.